INTRODUCEREA TERMENULUI DE *MALPRAXIS* ÎN LEGISLAȚIA PENALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Dimitrie MEREACRE

CZU: 343.347(478) *dimamereacre1@gmail.com*

The purpose of the present article consists in the definition of conditions and limits of the Criminal Law towards the medical malpractice. In the realm of this scientific research, the analysis of medical mistakes was performed in the base of different points of view met in the penal doctrine and forensics. Also, there was argued the necessity of incrimination in the Criminal Law the legal term of medical malpractice, wich non-existence creates misinterpretations in the proces of qualification of medical mistakes made by medical staff.

Subiectul malpraxisului medical continuă să trezească resentimente și reacții contradictorii în comunitatea medicală autohtonă. Există malpraxis în domeniul sănătății, precum există și în multe alte domenii de activitate socială. Există malpraxis medical și în Republica Moldova. Aceasta, deoarece medicina a devenit o profesiune înalt tehnologizată, guvernată de coduri deontologice și lege etc., medicul fiind supus unor riscuri inoportune și incontrolabile.

Malpraxisul este o noţiune care trebuie să fie cunoscută atât de către medici, cât și de pacienţi. Pe zi ce trece, cazurile de neglijenţă profesională în domeniul sanitar se înmulţesc, presa semnalând, diferite situaţii relevante (decesul pacientului de 13 ani în IMSP SCR „Emilian Coţaga'' din capital, infectarea cu TB a copiilor dintr-o grădiniţă din r-nul Dondușeni și a elevilor dintr-o școală din r-nul Cahul etc.). Așadar, se impune o acceptare a acestor cazuri și căutarea de metode de prevenire și combatere. Dacă legea ar spune foarte clar ce este malpraxis medical, atunci ar fi foarte clar care sunt situațiile în care un medic poate fi tras la răspundere și nu ar fi calomniat pentru orice presupunere, ori nu ar fi teama că o greșeală medicală înseamnă privațiunea de libertate, iar pacienții nu ar avea ca scop pedepsirea medicului, ci recuperarea unui prejudiciu.

Un motiv din care victimele malpraxisului nu se adresează în instanța de judecată este faptul că adresarea în instanță cu o astfel de plângere este și foarte costisitoare. Dar, de regulă, victimele

malpraxisului sunt persoanele defavorizate. Or, cei cu bani în buzunar, adică au o poziție mai stabilă din punct de vedere economic, își deschid ușile către medici mai buni. Victimele adevărate sunt, de regulă, reprezentanții păturilor social-vulnerabile și aceste victime nu au bani pentru a se adresa în instanța de judecată, deoarece în astfel de cazuri trebuie să-ți iei un avocat bun, care costă, să soliciți efectuarea expertizei, să o plătești etc.

Practica judiciară din Republica Moldova demonstrează faptul că concluziile emise de către centrul de medicină legală din alte state, de exemplu, cele mai solicitate de cetățenii noștri sunt centrele din Iași și București, diferă de concluziile rapoartelor de expertiză efectuate în Republica Moldova.

Cauzele ajunse în instanțe de judecată, în cadrul cărora au fost efectuate expertize medico-legale, în Republica Moldova și concomitent în alte state, s-au constatat concluzii absolut diferite vizavi de aceeași cauză.

Un alt motiv care trezește neîncrederea oamenilor în lupta contra sistemului medical este faptul că înscrisurile medicale care au o importanță maximă în probarea vinovăției lucrătorului medical se păstrează în instituțiile medicale și adesea pot fi falsificate.

În continuare, vom prezenta câteva argumente în favoarea necesității apariției unei legi ce ar reglementa malpraxisul:

a) ***Lipsa definirii prin lege a malpraxisului medical a lăsat spațiu larg de interpretare din partea organelor de drept.*** Majoritatea absolută a prevederilor legale care permit calificarea litigiilor dintre medic și pacient sunt cele din Codul penal, iar necunoașterea specificului medicinii de către organele de drept face ca domeniul penal să devină un sol fertil în acest sens. Dacă ne uităm peste statistici, vedem că majoritatea absolută a reclamațiilor sunt pe cauză penală.

b) ***Malpraxisul este o greșeală neintenționată (involuntară, inconștientă) a medicului. Însă, definiția prin lege a erorii medicale stabilește că aceasta este o greșeală conștientă a lucrătorului medical***, ceea ce iarăși aruncă soluția în domeniul penal. În consecință, avem medici condamnați.

c) ***Medicii continuă să fie învinuiți pentru situațiile în care pentru malpraxis și prejudicierea pacientului ar trebui să poarte***

răspundere instituția medicală, producătorii și furnizorii de echipamente, medicamente și utilități. Aceasta înseamnă că medicul nu va răspunde pentru cazurile de prejudiciere a pacientului datorită defectelor dispozitivelor medicale.

d) ***Medicii continuă să nu fie protejați de riscurile economice la survenirea cazurilor de malpraxis***. Nicio companie de asigurări nu dorește să dezvolte și să ofere programe de asigurare de malpraxis, din cauza că acesta nu este definit de lege. Cât de simplu ar fi totul dacă, la generarea unui caz de malpraxis, compania de asigurări ar despăgubi pacientul (Practica aplicată în România).

e) ***Medicii continuă să fie târâți prin instanțe, calea judiciară fiind singura disponibilă de a demonstra dacă este greșeală medicală și prejudiciu generat pacientului***. Adoptarea unei legislații în domeniu va asigura soluționarea cazurilor de malpraxis prin metode extrajudiciare, în timp scurt și în mod confidențial.

Analizând problema malpraxisului, putem concluziona că în Republica Moldova, chiar dacă există unele tentative de a încadra această instituție într-o reglementare juridică, aceasta nu a avut succes. Din punctul nostru de vedere societatea moldavă nu este încă pregătită să fie implementate modelele progresiste ca în SUA, fiindcă necesită nu doar schimbări în domeniul penal, contravențional, dar va antrena o schimbare globală în domeniul asigurărilor, și luând în vedere dificultățile ce vor fi întâlnite pe această cale, mai degrabă, procesul va fi stagnat și practic irealizabil.

Cu toate acestea, propunem incriminarea malpraxisului. În acest scop, poate fi introdus un nou articol în Codul penal, având următorul conținut:

1) Malpraxisul medical, adică eroarea profesională săvârșită de prestatorul de servicii de sănătate prin acțiune sau inacțiune, din neglijență sau încredere exagerată ori nerespectarea reglementărilor privind acordarea serviciilor medicale, urmată de dereglarea de lungă durată a sănătății beneficiarului, se pedepsește cu amendă de la 200 la 500 unitati convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu sau fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani.

2) Acțiunea de malpraxis soldată cu:

a) vatămarea gravă a integrității corporale

b) decesul persoanei. se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

În viziunea noastră, acest articol ar urma să fie introdus în cadrul Capitolului VIII din Partea specială a Codului penal. Drept consecinţă, se impune abrogarea art.213 CP RM, întrucât are un conţinut sec. În acelaşi timp, conținutul articolului propus se diferenţiază de conţinutul art.213 CP RM. În primul rând, prin definirea termenului „malpraxis medical", nu se va lăsa loc de interpretări. În al doilea rând, prin faptul că există și al doilea alineat, și anume, circumstanța agravată a primului alineat. Cu toate acestea, după cum am menționat anterior, în opnia noastră, Codul penal are nevoie de o astfel de reglementare nouă, însă în momentul de față societatea noastră nu este gata să implementeze o astfel de reglementare juridico-penală, deoarece în primul și în primul rând, atât medicii care au săvârșit o încălcare, cât și medicii care ar examina dacă a fost eroarea medicului sau nu fac parte din aceeași castă, iar aici ne-am putea ciocni de situația în care s-ar apăra unul pe celălalt. Pe de altă parte, introducerea la situația de astăzi a unei astfel de abordări ar genera plecarea din sistem a lucrătorilor medicali, fiindcă ei s-ar simți, într-un fel sau altul, atacați și, respectiv, nu ar mai putea oferi servicii la cel mai înalt nivel mereu având teama de a comite unele greșeli. În opinia noastră, *primo* – avem nevoie de schimbat mentalitatea societății noastre, și *secundo* – ulterior de intervenit cu modificări legislative.